

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 117/2021-79

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla (sudca spravodajca) a sudcov Petra Straku a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej Advokátskou kanceláriou [REDACTED], [REDACTED], konajúcou prostredníctvom [REDACTED], [REDACTED], proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 1Cob/145/2017 z 24. mája 2018 a uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 5Obdo/98/2018 z 29. januára 2020 takto

r o z h o d o l :

1. Uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 5Obdo/98/2018 z 29. januára 2020 **b o l o p o r u š e n é** základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 5Obdo/98/2018 z 29. januára 2020 **z r u š u j e a v e c v r a c i a** Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie.
3. Najvyšší súd Slovenskej republiky **j e p o v i n n ý** nahradiť sťažovateľke trovy konania **450,29 eur** a zaplatiť ich jej právnomu zástupcovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 4. mája 2020 domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva vyjadriť sa ku všetkým dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom krajského súdu a uznesením najvyššieho súdu.

II.

2. Rozhodcovský súd Slovenskej obchodnej a priemyselnej komory rozsudkom z 22. novembra 2012 čiastočne (524 083,42 eur) vyhovel žalobe o zaplatenie 623 914,19 eur podanej žalobcom [REDAKOVANÉ], proti žalovanej sťažovateľke. Sťažovateľka sa žalobou na okresnom súde domáhala zrušenia rozhodcovského rozsudku z dôvodu, že (i) rozhodcovský súd sa nevysporiadal s námietkou potencionálne antedatovaných kľúčových dôkazov a námietkou ich relatívnej neplatnosti, (ii) rozhodcovský súd pred vydaním rozhodcovského rozsudku neprihliadol na jej záverečnú reč a (iii) rozhodcovský rozsudok je nepreskúmateľný, čo je porušením zásady rovnosti účastníkov, pričom závažné nedostatky odôvodnenia zakladajú procesnú vadu, ktorá je dôvodom zrušenia rozhodcovského rozsudku. Okresný súd rozsudkom zo 7. novembra 2013 vyhovel sťažovateľke a zrušil rozsudok rozhodcovského súdu. Na základe odvolania [REDAKOVANÉ], krajský súd uznesením zo 7. novembra 2013 zrušil rozsudok okresného súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Počas odvolacieho konania senát krajského súdu úradným záznamom z 26. novembra 2014 otvoril obálku so zápisnicou o hlasovaní senátu rozhodcovského súdu na neverejnom zasadnutí.

3. Okresný súd ďalším rozsudkom zo 16. februára 2017 zamietol žalobu sťažovateľky. K námietke sťažovateľky týkajúcej sa porušenia rovnosti účastníkov konania v rozhodcovskom konaní uviedol, že stranám v rozhodcovskom konaní bola dostatočne poskytnutá možnosť uplatniť si procesné práva a námietky a možnosť vyjadriť sa k dôkazom a z odôvodnenia rozhodcovského rozsudku vyplýva, že rozhodcovský súd sa pred vydaním rozsudku vysporiadal aj so záverečnými rečami strán. Rozhodcovský rozsudok je síce datovaný dňom 22. novembra 2012, avšak ide o chybu v písaní, pretože zo zápisnice o porade a hlasovaní senátu vyplýva, že rozhodcovský rozsudok bol v skutočnosti prijatý až 14. decembra 2012. K námietke sťažovateľky týkajúcej sa nedostatočného odôvodnenia rozhodcovského rozsudku okresný súd uviedol, že námietka smeruje k vecnej správnosti rozhodcovského rozsudku, ktorú nie je oprávnený preskúmať. Podľa okresného súdu sa rozhodcovský súd dostatočne vysporiadal aj s námietkou antedatovania zadávacích listov, keďže v odôvodnení uviedol, že zadávacie listy boli podpísané osobou oprávnenou schvaľovať práce naviac.

4. Na odvolanie sťažovateľky krajský súd ústavnou sťažnosťou namietaným rozsudkom z 24. mája 2018 potvrdil rozsudok okresného súdu ako vecne správny. Krajský súd sa stotožnil s dôvodmi rozhodnutia okresného súdu, pričom na zdôraznenie správnosti uviedol, že všeobecné súdy v konaní o preskúmanie rozhodcovského rozsudku nie sú oprávnené preskúmať vecnú

správnosť rozsudku, ale len otázky vyplývajúce z porušenia zásady rovnosti účastníkov rozhodcovského konania.

5. Sťažovateľka podala proti rozsudku krajského súdu dovolanie z dôvodu podľa § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), keď namietala nezákonný postup krajského súdu pri vykonávaní rozhodujúceho dôkazu, ktorým bola zápisnica o porade a hlasovaní senátu rozhodcovského súdu a ktorá bola vykonaná na neverejnom zasadnutí krajského súdu bez možnosti sťažovateľky vyjadriť sa k tomuto dôkazu. Sťažovateľka k dôvodom dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP uviedla, že krajský súd nesprávne posúdil právne otázky, pretože (i) mal zrušiť rozhodcovský rozsudok, pretože tento je nepreskúmateľný, keďže rozhodcovský súd sa nedostatočne vysporiadal s kľúčovými otázkami nastolenými sťažovateľkou v rozhodcovskom konaní, (ii) mal zrušiť rozhodcovský rozsudok, pretože sa nevysporiadal s námietkou sťažovateľky týkajúcou sa antedatovania kľúčového dôkazu, (iii) mal zrušiť rozhodcovský rozsudok, pretože rozhodcovský súd sa nevysporiadal v odôvodnení so záverečným písomným stanoviskom sťažovateľky, (iv) mal zrušiť rozhodcovský rozsudok, pretože rozhodcovský súd nedoručil sťažovateľke záverečné písomné stanovisko žalobcu.

6. Najvyšší súd ústavnou sťažnosťou namietaným uznesením dovolanie sťažovateľky odmietol ako neprípustné. K dovolaciemu dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP, že krajský súd vykonal dôkaz bez možnosti sťažovateľky vyjadriť sa k nemu, najvyšší súd uviedol, že nejde o prípustný dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP, pretože nevykonanie dôkazu (resp. jeho nesprávne vykonanie) môže mať za následok len neúplnosť skutkový zistení, nie však procesnú vadu podľa § 420 písm. f) CSP. K dovolaciemu dôvodu (i) podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP, že rozhodcovský rozsudok je nepreskúmateľný, najvyšší súd uviedol, že právna otázka nepreskúmateľnosti rozhodcovského rozsudku nebola pre krajský súd kľúčová, a preto je dovolanie neprípustné. K dovolaciemu dôvodu (ii) podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP, že krajský súd sa nevysporiadal s otázkou antedatovania kľúčových dôkazov, najvyšší súd uviedol, že cez túto právnu otázku sťažovateľka napáda proces dokazovania, a nie právne posúdenie, pričom nebolo preukázané, že právna otázka by bola kľúčová pre krajský súd, a preto je dovolanie neprípustné. K dovolaciemu dôvodu (iii) podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP, že krajský súd sa nevysporiadal s porušením práva sťažovateľky v rozhodcovskom konaní tým, že jej odoprel právo na záverečnú reč, najvyšší súd uviedol, že ide o namietanie vecnej správnosti rozhodcovského rozsudku, a nie právne posúdenie, pričom nebolo preukázané, že právna otázka by bola kľúčová pre krajský súd, a preto je dovolanie neprípustné. K dovolaciemu dôvodu (iv) podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP, že krajský súd sa nevysporiadal s otázkou nedoručenia záverečného stanoviska sťažovateľke v rozhodcovskom konaní, najvyšší súd uviedol, že dovolacia otázka je formulovaná hypoteticky, a preto je dovolanie neprípustné.

III.

7. Vo vzťahu ku krajskému súdu sťažovateľka namieta, že jeho rozsudok je ústavne neudržateľný, pretože spôsob vykonania dôkazu zápisnice o hlasovaní rozhodcovského senátu bol nezákonný. Ďalej namieta, že rozsudok krajského súdu nie je dostatočne odôvodnený, pretože sa nevysporiadal s námietkou sťažovateľky týkajúcou sa antedatovania kľúčových dôkazov v rozhodcovskom konaní, odopretia práva na záverečnú reč a námietkou relatívnej neplatnosti právneho úkonu z dôvodu absencie písomnej formy zadávacích listov.

8. Vo vzťahu k najvyššiemu súdu sťažovateľka namieta, že nesprávne posúdil prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP vo vzťahu k námietke spočívajúcej v nezákonnom spôsobe vykonania dôkazu krajským súdom. Podľa sťažovateľky ide o závažný nesprávny procesný postup krajského súdu, čo zakladá dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP. Ďalej sťažovateľka namieta, že najvyšší súd nesprávne posúdil prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP vo vzťahu k dovolaním nastolených právnych otázkam, keď paušálne bolo konštatované, že tieto neboli kľúčové pre odvolacie rozhodnutie. Podľa sťažovateľky tým, že najvyšší súd konštatoval, že otázka nepreskúmateľnosti rozhodcovského rozsudku nie je kľúčová pre rozhodnutie odvolacieho súdu, prejedlikoval, že nepreskúmateľnosť nie je dôvodom na zrušenie rozhodcovského rozsudku. Tento záver však najvyšší súd neodôvodnil, čo vyplýva z toho, že dovolanie ako neprípustné odmietol. V závere sťažovateľka uviedla, že ochrana pred nezákonnými rozhodcovskými rozsudkami je neoddeliteľnou súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Podľa sťažovateľky túto ochranu najvyšší súd ani krajský súd sťažovateľke neposkytli.

9. Krajský súd sa k ústavnej sťažnosti vyjadril tak, že ju považuje za nedôvodnú. K vykonaniu dôkazu o zápisnicou o hlasovaní zdôraznil, že na pojednávaní 24. januára 2017 pred okresným súdom bolo vykonané dokazovanie úradným záznamom odvolacieho súdu z 26. novembra 2014. Strany sporu pritom zhodne uviedli, že nemajú návrh na doplnenie dokazovania ani na záver nič neuviedli. Sťažovateľ nevytykal nevykonanie dokazovania priamo zápisnicou o hlasovaní rozhodcovského senátu napriek tomu, že bol procesne poučený o zákonnej koncentrácii konania. Krajský súd k námietke sťažovateľa týkajúcej sa nepreskúmateľnosti rozhodcovského rozsudku uviedol, že námietky sa týkajú vecnej správnosti rozhodcovského rozsudku, ktoré nie je možné subsumovať pod porušenie zásady rovnosti účastníkov rozhodcovského konania podľa § 40 ods. 1 písm. g) zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní účinného do 31. decembra 2014 (ďalej len „zákon o rozhodcovskom konaní“), a preto sú z prieskumu vylúčené.

10. Najvyšší súd sa vyjadril k ústavnej sťažnosti tak, že ju považuje za nedôvodnú. K vykonaniu dôkazu týkajúceho sa sporného dátumu hlasovania a prijatia rozhodcovského rozsudku v zhode s krajským súdom zdôraznil, že žalobca sa mohol k dokazovaniu vyjadriť na pojednávaní na okresnom súde. K námietke sťažovateľa týkajúcej sa nepreskúmateľnosti rozhodcovského rozsudku zdôraznil, že krajský súd ani okresný súd vo svojich rozhodnutiach neriešili otázku, či nepreskúmateľnosť rozhodcovského rozsudku je alebo nie je dôvodom na zrušenie rozhodcovského rozsudku. Najvyšší súd vo vzťahu k uvedenej otázke dospel k záveru, že dovolanie nie je prípustné, a preto sa k nej meritórne nevyjadroval.

11. Žalobkyňa (██████████), ktorá je v konaní o ústavnej sťažnosti zúčastnenou osobou, sa k ústavnej sťažnosti vyjadrila tak, že ju považuje za nedôvodnú. Zdôraznila, že rozhodcovský súd sa vysporiadal aj so záverečnými rečami oboch strán, ako aj s ich argumentmi.

IV.

12. Podstata námietok sťažovateľky spočíva v tom, či aplikácia noriem zákonného práva [§ 40 ods. 1 písm. g) zákona o rozhodcovskom konaní] týkajúcich sa rozsahu prieskumu rozhodcovského rozsudku všeobecnými súdmi bola nesprávna v takej intenzite, že uvedené malo za následok porušenie základného práva na spravodlivý súdny proces.

13. Ústavný súd v zásade nie je oprávnený preskúmať rozhodnutia všeobecných súdov aplikujúcich jednoduché právo na úrovni zákonných noriem. Všeobecné súdy sú však povinné aplikovať jednoduché právo v súlade s ústavou a ústavnými princípmi. Pokiaľ výklad jednoduchého práva je v rozpore s ústavou a ústavnými princípmi, ústavný súd je nielen oprávnený, ale aj povinný zasiahnuť do rozhodnutí všeobecných súdov. Ústavný súd je oprávnený zasiahnuť len vtedy, ak by konanie alebo rozhodovanie všeobecných súdov bolo zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne (I. ÚS 24/00, I. ÚS 15/01, III. ÚS 53/02, II. ÚS 348/08, I. ÚS 301/06, I. ÚS 88/07, III. ÚS 153/2020). Zjavne neodôvodnené rozhodnutie je najmä také rozhodnutie súdu, v ktorom sa súd nevysporiada s významnými námietkami účastníkov, alebo také, v ktorom chýbajú racionálne závery o zistenom skutkovom stave a právnom posúdení veci.

14. Z obsahu ústavnej sťažnosti sťažovateľky vyplývajú dve podstatné námietky: (i) námietka o spôsobe vykonania dôkazu všeobecnými súdmi (zápisnica o hlasovaní rozhodcovského súdu) a (ii) námietka kvality odôvodnenia rozhodcovského rozsudku, a to najmä v súvislosti s tým, či sa rozhodcovský súd dostatočne vysporiadal s námietkami sťažovateľky a či rozsah prieskumu, ktorý vykonali všeobecného súdy vo vzťahu k rozhodcovskému rozsudku, bol ústavne konformný.

15. Prvá námietka sťažovateľky sa týka spôsobu vykonania zápisnice o hlasovaní rozhodcovského súdu, z ktorej vyplýva aj dátum skutočného vydania rozhodcovského rozsudku. S uvedenou námietkou potom súvisí aj následné zohľadnenie záverečného vyjadrenia sťažovateľky v rozhodcovskom rozsudku. K tomu treba uviesť, že rozhodcovský rozsudok bol predmetom prieskumu v rámci žaloby o zrušenie rozhodcovského rozsudku preskúmaný pred okresným a krajským súdom, a to dvakrát pred každou inštanciou, čo vyplynulo z toho, že v poradí prvým rozhodnutím krajského súdu bol rozsudok okresného súdu zrušený, pričom v rámci prvého odvolacieho konania senát krajského súdu otvoril obálku so zápisnicou o hlasovaní, z ktorej vyplynulo, že rozhodcovský rozsudok bol prijatý 14. decembra 2012, a nie 22. novembra 2012. Vzhľadom na to, že 22. novembra 2012 sa konalo pojednávanie na rozhodcovskom súde, na ktorom uznesením rozhodcovský súd uložil stranám sporu, aby do piatich pracovných dní predložili záverečné prednesy, z hľadiska práva na spravodlivý proces bolo podstatné posúdiť, či rozhodcovský súd zobral do úvahy záverečný prednes sťažovateľky, keďže rozhodcovský rozsudok bol datovaný 22. novembra 2012. To znamená, že je potrebné sa zaoberať, či došlo k zrejmej chybe v písaní v dátume vydania rozhodcovského rozsudku.

16. Zo zápisnice o hlasovaní senátu rozhodcovského súdu, ktorá sa nachádzala v zalepenej obálke a ktorú v rámci prieskumu rozhodcovského rozsudku otvoril senát krajského súdu bez účasti strán sporu, vyplynulo, že rozhodcovský rozsudok bol prijatý 14. decembra 2012, z čoho vyplýva, že na rozhodcovskom rozsudku je zrejماً chyba v písaní. Senát krajského súdu pri otvorení zápisnice rozhodoval bez nariadenia pojednávania zrušujúcim uznesením. Pri vykonávaní nového dôkazu v odvolacom konaní je potrebné stranám sporu vždy umožniť vyjadriť sa k jeho vykonaniu,

pretože inak dochádza k porušeniu práva na spravodlivý proces. V namietanom procese však krajský súd v prvom odvolacom konaní rozhodol zrušujúcim uznesením a vec sa vrátila okresnému súdu na ďalšie konanie, v ktorom sa strany mohli vyjadriť k vykonaným dôkazom a navrhnúť dôkazy nové. Preto sťažovateľka mala možnosť namietat' dôkaz zápisnice o hlasovaní rozhodcovského súdu. Hoci postup krajského súdu bol postihnutý nedostatkom, jeho intenzita oslabila práve tým, že v dôsledku zrušujúceho uznesenia krajského súdu bolo možné vadu odstrániť v pokračujúcom konaní nielen pred okresným, ale aj krajským súdom. K tomu došlo tým, že okresný súd v prítomnosti oboch strán sporu vykonal dokazovanie aj obsahom spisu, avšak sťažovateľka nevzniesla žiadne námietky k vykonaným dôkazom, teda ani k zápisnici o hlasovaní rozhodcovského súdu, ktorý už bol súčasťou spisu. Preto sťažovateľka mala možnosť namietat' tento dôkaz. Sťažovateľka však svoje právo v konaní pred okresným súdom nevyužila a nie je dôvod zaoberať sa námietkami, ktoré inak môžu mať ústavnoprávny význam, ak tieto zásadné námietky sťažovateľka neuplatnila riadne a včas v konaní pred všeobecnými súdmi (I. ÚS 353/06). Vzhľadom na to, že sťažovateľka námietku neuplatnila po zrušujúcom uznesení krajského súdu v konaní pred okresným súdom, nedošlo k porušeniu jej základného práva vyjadriť sa ku všetkým dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

17. Druhá námietka sťažovateľky sa týka otázky kvality odôvodnenia rozhodcovského rozsudku. Prieskum rozhodcovského rozsudku je možný žalobou o zrušenie rozhodcovského rozsudku a je vymedzený v § 40 ods. 1 zákona o rozhodcovskom konaní v znení účinnom v čase podania žaloby. Rozsah prieskumu rozhodcovských rozsudkov všeobecnými súdmi je výrazne obmedzený taxatívnym výpočtom § 40 ods. 1 zákona o rozhodcovskom konaní zameraným najmä na otázky procesného charakteru. Právnou normou s najširšou hypotézou v rámci procesného prieskumu je ustanovenie § 40 ods. 1 písm. g) zákona o rozhodcovskom konaní, podľa ktorého dôvodom na zrušenie rozhodcovského rozsudku je porušenie zásady rovnosti účastníkov konania. Otázkou výkladu tohto ustanovenia je, či pod zásadu rovnosti účastníkov rozhodcovského konania je potrebné subsumovať aj požiadavku na riadne odôvodnenie rozhodcovského rozsudku. Rozhodcovské súdy síce nie sú orgány verejnej moci, keďže na základe rozhodcovskej doložky sa strany sporu dohodli, že spor budú rozhodovať iné subjekty než súdy, avšak sú subjektom disponujúcim oprávnením rozhodnúť spor, a preto treba zväžiť, či sa na ne vzťahujú zásady spravodlivého súdneho procesu vyplývajúce z ústavy a dohovoru, ktoré okrem iného požadujú, aby sa všeobecné súdy vyhli arbitrárnemu alebo zjavne nepreskúmateľnému rozhodnutiu.

18. Sťažovateľka v konaní pred všeobecnými súdmi namietala, že rozhodcovský súd sa nevysporiadal s kľúčovými námietkami pre rozhodnutie v merite veci, a to najmä otázky platnosti zadávacích listov s poukazom na ich pozmeňovanie a relatívnej neplatnosti právneho úkonu pre absenciu písomnej formy zadávacích listov, keďže išlo najmä o posúdenie nárokov zo zmluvy o dielo. Pokiaľ krajský súd uvedené námietky vyhodnotil, že ide o namietanie vecnej nesprávnosti pre porušenie hmotnoprávných predpisov, ktoré nemôže preskúmať v rámci žaloby o zrušenie rozhodcovského rozsudku, takýto výklad je zjavne nesprávny. Námietky sťažovateľky sa totiž týkajú toho, že v odôvodnení rozhodcovského rozsudku chýba akákoľvek zmienka o tom, ako sa rozhodcovský súd vysporiadal s otázkou platnosti zadávacích listov s poukazom na ich pozmeňovanie a s otázkou relatívnej neplatnosti právneho úkonu pre absenciu písomnej formy zadávacích listov. Sťažovateľka teda spochybňuje, že v tejto časti ide o zjavne

neodôvodnený rozhodcovský rozsudok, a nie tak, ako to nesprávne právne posúdil krajský súd, že ide o námietky týkajúce sa vecnej nesprávnosti rozsudku.

19. Sťažovateľka namietala porušenie svojich základných práv rozhodnutím najvyššieho súdu, ktorým bolo odmietnuté jej dovolanie. Z hľadiska ústavného posúdenia treba rešpektovať právomoc najvyššieho súdu ústavne konformným spôsobom vymedzovať si prípustnosť dovolania a vychádzať z toho, že v prvom rade je vecou najvyššieho súdu určovať si koncepciu interpretácie prípustnosti mimoriadnych opravných prostriedkov, a to za predpokladu, že táto nie je nepriateľská z hľadiska ochrany základných práv a slobôd. Z ústavného hľadiska je podmienkou, aby takáto interpretácia nebola svojvoľná, ale i formalistická a aby bola čo najústálenejšia, a teda súladná s právom na súdnu ochranu (II. ÚS 398/08, II. ÚS 65/2010). Reálne uplatnenie základného práva na súdnu ochranu predpokladá, že účastníkovi súdneho konania sa súdna ochrana poskytne v zákonom predpokladanej kvalite, pričom výklad a používanie príslušných zákonných ustanovení musí v celom rozsahu rešpektovať základné právo v čl. 46 ods. 1 ústavy (II. ÚS 249/2011, IV. ÚS 295/2012).

20. Dovolanie sťažovateľky bolo odmietnuté z dôvodu, že sťažovateľka nepreukázala, že by ňou nastolená dovolacia otázka týkajúca sa nepreskúmateľnosti rozhodcovského rozsudku podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP bola pre rozhodnutie súdov nižšej inštancie kľúčová, pretože cez námietky nepreskúmateľnosti ide sťažovateľke aj o skutkovú a vecnú správnosť rozhodcovského rozsudku. Hoci možno súhlasiť s tým, že stranám v spore ide vždy o ich subjektívne vnímanú či už skutkovú alebo vecnú správnosť rozhodnutia, treba uviesť, že sťažovateľka formulovala dovolaciu právnu otázku tak, či je daný dôvod na zrušenie rozhodcovského rozsudku, ak sa rozhodcovský súd v odôvodnení rozhodcovského rozsudku nevysporiadal s kľúčovými námietkami jedného z účastníkov. Z formulácie tejto otázky je zrejmé, že nadväzuje na to, že krajský súd sa v odôvodnení rozsudku vôbec nezaoberal otázkou, či absencia riadneho odôvodnenia rozhodcovského rozsudku zakladá dôvod na jeho zrušenie podľa § 40 ods. 1 písm. g) zákona o rozhodcovskom konaní. Preto nemožno súhlasiť s tým, že by takto nastolená otázka nebola pre rozhodnutie či už okresného alebo krajského súdu rozhodná, keďže predmetom ich právneho, nie skutkového posúdenia bola otázka, ako vykladať všeobecnú zásadu rovnosti účastníkov rozhodcovského konania tak, ako je obsiahnutá v § 40 ods. 1 písm. g) zákona o rozhodcovskom konaní. Právnou otázkou teda bolo, či súčasťou zásady rovnosti je i všeobecná požiadavka na riadne, hoc aj z pohľadu všeobecného súdu nesprávne, odôvodnenie rozhodcovského rozsudku.

21. Z uvedeného je zrejmé, že najvyšší súd v namietanom rozhodnutí nesprávne posúdil sťažovateľkou nastolenú právnu otázku, keď ju redukoval na otázku, ktorá nebola kľúčová pre rozhodnutie či už okresného alebo krajského súdu. Takáto interpretácia prípustnosti dovolania vykazuje znaky formalistického prístupu, ktorý viedol k ústavne neudržateľnému odmietnutiu dovolania sťažovateľky bez poskytnutia odpovede na nielen pre ňu rozhodnú, ale aj z pohľadu všeobecného významnú právnu otázku odôvodňovania rozhodnutí rozhodcovským súdom. Vychádzajúc z uvedeného, rozhodnutím najvyššieho súdu došlo k porušeniu sťažovateľkou uvedeného základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a obsahovo zhodného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. V nadväznosti na to bolo podľa čl. 127 ods. 2 ústavy namietané rozhodnutie najvyššieho súdu zrušené s tým, že vec sa vracia krajskému súdu na ďalšie konanie.

22. V tomto konaní sa najvyšší súd bude musieť vysporiadať s právnou otázkou, ktorá je rozhodujúca pre právne posúdenie krajského súdu a ktorá spočíva v tom, či pod porušením zásady rovnosti účastníkov rozhodcovského konania podľa § 40 ods. 1 písm. g) zákona o rozhodcovskom konaní účinného do 31. decembra 2014 treba rozumieť aj také odôvodnenie rozhodcovského rozsudku, ktoré sa či už vôbec alebo nedostatočne zaoberalo skutkovými a právnymi námietkami účastníka rozhodcovského konania.

23. Vzhľadom na to, že ústavnou sťažnosťou namietané rozhodnutie krajského súdu je závislé od zodpovedania tejto otázky, ktorá v rozhodnutí najvyššieho súdu riešená nebola, hoci mala byť, nie je dôvod na to, aby ústavný súd dospel k záveru o porušení základných práv sťažovateľky rozhodnutím krajského súdu. Preto ústavnej sťažnosti vo vzťahu k namietanému rozhodnutiu krajského súdu nevyhovelo. Rozsudok krajského súdu bude predmetom dovolacieho konania po zrušení rozhodnutia najvyššieho súdu.

V.

24. Zistené porušenie základných práv sťažovateľky odôvodňuje to, aby jej najvyšší súd podľa § 73 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov úplne nahradil trovy konania, ktoré jej vznikli zastúpením advokátom. Výška náhrady 450,29 eur bola určená podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby je jedna šestina priemernej mzdy za predchádzajúci polrok (§ 1 ods. 3 v spojení s § 11 ods. 3 vyhlášky). Sťažovateľka má nárok na náhradu za dva úkony právnej služby v roku 2020 (prevzatie a príprava zastúpenia a podanie sťažnosti 2 x 177 eur), čo spolu s náhradou podľa § 16 ods. 3 vyhlášky (2 x 10,62 eur) predstavuje 375,24 eur, k čomu treba podľa § 18 ods. 3 vyhlášky pripočítať daň z pridanej hodnoty 75,05 eur.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. októbra 2021

Robert Šorl
predseda senátu